Strategaeth Addysg

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC)

Drafft Ymgynghori – Hydref 2026

GIG CYMRU NHS WALES

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC)
Health Education and Improvement Wales (HEIW)

Cynnwys

Strategaeth ar dudalen 3
Rhagair 4
Cyflwyniad 6
Achos dros newid 9
Gyrwyr allweddol 11
Datblygu strategaeth 16
Egwyddorion Strategol 16
Themâu Strategol 17
THEMA STRATEGOL 1 19
THEMA STRATEGOL 2 21
THEMA STRATEGOL 3 23
THEMA STRATEGOL 4 25
THEMA STRATEGOL 5 27
Darparu 28
Adolygu 29
Talfyriadau 30
Geirfa termau 31
Cyfeiriadau 34

DRAFT

Strategaeth
ar Dudalen

Ein huchelgais
"Gwneud addysg a hyfforddiant yn allu strategol i GIG Cymru: llunio system iechyd a gofal a hyrwyddo gofal diogel, effeithiol ac ymatebol"

Themâu Strategol
a Chamau Gweithredu Blaenoriaethol

1. Sgiliau ar gyfer y dyfodol

- Cwricwlwm a sgiliau sy'n barod i'r dyfodol
- Ehangu dysgu yn agosach at adref
- Cryfhau dysgu rhyngbroffesiynol
- Sefydlu fframwaith gallu digidol cenedlaethol

2. Llwybrau deniadol i yrfaoedd gofal iechyd

- Llwybrau mynediad gyrfa amrywiol
- Llwybrau modiwlaidd hyblyg
- Llwybrau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog

3. Datblygu'r gweithlu amlbroffesiynol

- Modelau dysgu a rennir
- Llwybrau sylfaen hyblyg
- Trawsnewidiad a gefnogir
- Academïau cenedlaethol

4. Amgylcheddau dysgu o ansawdd uchel

- Cryfhau safonau amgylchedd dysgu
- Gallu a chefnogaeth addysgwyr
- Dysgu seiliedig ar ymarfer

5. Cynllunio cynaliadwy ac ariannu addysg a hyfforddiant.

- Flexible, sustainable commissioning
- Multi-year commissioning
- Future-focused funding
- Community and place-based investment
- Evidence-led investment

Egwyddorion Strategol sy'n sail i addysg a hyfforddiant

- Dylunio addysg ar gyfer anghenion iechyd a gofal yn y dyfodol
- Buddsoddi lle mae gwerth ac effaith fwyaf
- Adeiladu gweithlu addasadwy a gwydn
- Rhoi dysgwyr wrth wraidd addysg a hyfforddiant

Rhagair

Yn AaGIC, mae'n fraint i ni weithio fel rhan o GIG Cymru, ochr yn ochr â Llywodraeth Cymru a phartneriaid ar draws addysg, rheoleiddio a darparu gwasanaethau, i helpu i lunio anghenion gweithlu Cymru. Mae pobl wrth wraidd iechyd a gofal, ac mae ansawdd, diogelwch a phrofiad gofal yn dibynnu ar ba mor dda rydym yn cefnogi staff i ddysgu, datblygu a ffynnu.

Mae gan Gymru draddodiad balch o wasanaethu'r cyhoedd, partneriaeth a gofal sydd wedi'i wreiddio yn ei chymunedau. Wrth i anghenion iechyd a gofal barhau i newid, mae'n rhaid i'r ffordd rydym yn addysgu a hyfforddi ein gweithlu hefyd, gan sicrhau bod gan bobl y sgiliau, yr hyder a'r gallu i addasu i ddarparu gofal o ansawdd uchel ym mhob rhan o Gymru.

Mae gan ein system addysg a hyfforddiant sylfeini cryf a llawer i fod yn falch ohono, gan gynnwys yr arloesedd, y cydweithredu a'r ffocws ar ansawdd sydd wedi siapio cyflawni yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Mae'r strategaeth hon yn adeiladu ar yr arfer da hwnnw wrth edrych ymlaen at y galluoedd sydd eu hangen ar Gymru yn y dyfodol. Mae'r byd o'n cwmpas yn newid yn gyflym, ac mae angen golwg tymor hwy o'r sgiliau y bydd eu hangen ar ein gweithlu, gyda chefnogaeth ffyrdd mwy hyblyg, cynhwysol ac arloesol o ddysgu.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi gwrando ar gydweithwyr ar draws GIG Cymru, dysgwyr, addysgwyr, prifysgolion, colegau a phartneriaid system ehangach. Mae eu mewnwelediad wedi helpu i sicrhau bod y strategaeth hon yn adlewyrchu Cymru fel y mae heddiw, tra'n cydnabod ei chryfderau, ei heriau a'i huchelgeisiau ar gyfer y dyfodol.

Mae'r strategaeth hon yn uchelgeisiol. Mae'n nodi sut y byddwn yn defnyddio ein rôl genedlaethol i helpu i lunio gweithlu sy'n barod ar gyfer y dyfodol: hyderus, addasadwy a chefnogi dysgu parhaus trwy gydol eu gyrfaoedd. Mae'n cydnabod bod addysg a dysgu parhaus yn hanfodol i helpu'r GIG i addasu i anghenion newidiol y boblogaeth a manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i wella gofal. Mae'r strategaeth yn canolbwyntio ar ddysgu sy'n hygyrch trwy gydol gyrfaoedd pobl, yn sicrhau bod gan bobl y sgiliau i ddarparu gofal o ansawdd uchel yn ymarferol, yn cefnogi gweithio amlbroffesiynol, yn cryfhau galluedd yn yr iaith Gymraeg, ac yn defnyddio technolegau digidol, efelychu a thechnolegau sy'n dod i'r amlwg lle maent yn ychwanegu gwerth.

Ni allwn gyflawni hyn ar ein pen ein hunain. Mewn partneriaeth â dysgwyr, addysgwyr, gweithlu'r GIG a sefydliadau ar draws y system ehangach, gallwn adeiladu llwybrau dysgu cliriach a mwy personol, datblygu llwybrau newydd i yrfaoedd gofal iechyd, a helpu pobl i ennill y sgiliau cywir ar yr adeg iawn i ddarparu gofal rhagorol.

Mae'r strategaeth hon yn ymrwymiad i'r bobl sy'n gweithio yn GIG Cymru a'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethu, ac a fydd yn ymuno â GIG Cymru. Drwy fuddsoddi mewn addysg a chofleidio ffyrdd newydd o ddysgu, gallwn helpu i adeiladu gweithlu hyderus, galluog, tosturiol a gwydn, sy'n barod i wella iechyd, lleihau anghydraddoldebau a chefnogi gofal gwell i Gymru nawr ac ar gyfer cenedlaethau i ddod.

DRAFT

Ms Alex Howells
Prif Weithredwr, Addysg a Gwella Iechyd Cymru

DRAFFT

Cyflwyniad

Amdanom ni

Mae AaGIC yn Awdurdod Iechyd Arbennig sy'n gwasanaethu GIG Cymru. Un o'n prif gyfrifoldebau statudol yw comisiynu a darparu addysg a hyfforddiant ar gyfer ystod eang o staff gofal iechyd. Mae hyn yn cynrychioli tua 85% o'n gwariant a mwy na £330 miliwn bob blwyddyn. Fel y Corff Addysg Statudol yng Nghymru, rydym hefyd yn gweithio gyda rheoleiddwyr y DU i oruchwylio a sicrhau ansawdd addysg ar gyfer ystod o broffesiynau.

> Ein pwrpas yw "fel rhan o'r GIG, gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu gweithlu medrus a chynaliadwy sy'n gwella gofal ac iechyd y boblogaeth".

Ein rôl mewn addysg a hyfforddiant

Dros yr 8 mlynedd diwethaf mae AaGIC wedi cefnogi twf ac arloesedd sylweddol mewn addysg a hyfforddiant gofal iechyd ledled Cymru.

- **Cyflwyno** contractau newydd ar gyfer addysg a hyfforddiant cyn ac ar ôl cofrestru, gan ehangu mynediad a chefnogi llwybrau fel dysgu o bell a darpariaeth rhan-amser.
- **Ehangu llwybrau hyfforddi meddygol yng Nghymru i gefnogi'r gwaith o ddarparu atebion gweithlu cynaliadwy a chefnogi dysgwyr mwy amrywiol, llwybrau hyfforddi llai na llawn amser a meddygon a gyflogir yn lleol nad ydynt mewn hyfforddiant.**
- **Datblygu cynllun hyfforddi deintyddol arloesol sy'n gwneud gwahaniaeth wrth ddenu deintyddion i hyfforddi yng nghefn gwlad Cymru drwy gymorth ariannol, addysgol a bugeiliol gwell**
- **Diwygio** addysg ôl-raddedig ar gyfer gweithwyr proffesiynol fferylliaeth mewn ymateb i newid rheoleiddiol a chreu model hyfforddi amlsector ar gyfer fferyllwyr gan ehangu'r ffocws ar ofal sylfaenol a chymunedol.
- **Cyflwyno** cymwysterau lefel uwch ar gyfer optometryddion, gan gyfrannu at wasanaethau gofal llygaid wedi'u moderneiddio.
- **Sefydlu** saith academi gofal sylfaenol a chymunedol a chyflwyno'r rhaglen hyfforddi Nyrsys Practis Cyffredinol cenedlaethol gyntaf yng Nghymru.
- **Sefydlu** academi endosgopi genedlaethol sy'n cynnig rhaglenni amlbroffesiynol i uwchsgilio'r gweithlu i safonau sicr ansawdd.
- **Datblygu** strategaeth efelychu i sicrhau bod efelychu yn cael ei ategu gan safonau ansawdd a gefnogir gan ddatblygu model cyfadran i gefnogi hyfforddwyr.
- **Gwell** mynediad at raglenni dysgu seiliedig ar waith a phrentisiaethau, gan ehangu llwybrau i yrfaoedd gofal iechyd.
- **Datblygu** Y Ty Dysgu, system rheoli dysgu ddigidol genedlaethol sy'n cynnig dysgu asyncronig sicr o ansawdd.
- **Creu** dulliau arloesol mewn deallusrwydd artiffisial i ddarparu atebion dysgu wedi'u personoli a hyblyg i'n gweithlu.

DRAFT

- **Cefnogi** GIG Cymru i gyflwyno Mwy Na Geiriau a'r Cynnig Gweithredol i gryfhau'r defnydd o'r Gymraeg ar draws y GIG yng Nghymru.

Dyma rai enghreifftiau o ddulliau arloesol sy'n helpu i ail-lunio addysg a hyfforddiant gofal iechyd yng Nghymru mewn ymateb i anghenion cleifion a gwasanaethau.

Yr angen am strategaeth addysg

Fe wnaethom nodi datblygu strategaeth addysg fel blaenoriaeth yn 2025/26 gan gydnabod bod angen arwain penderfyniadau addysg a hyfforddiant blynyddol gan gyfeiriad hirdymor cliriach. Heb hyn, mae risg y bydd cylchoedd cynllunio unigol yn canolbwyntio ar bwysau uniongyrchol heb roi digon o sylw i'r sgiliau, modelau dysgu, dewisiadau buddsoddi a galluoedd gweithlu y bydd eu hangen ar GIG Cymru yn y dyfodol dros y 7–10 mlynedd nesaf.

Mae'r strategaeth hon yn canolbwyntio ar sut y gall addysg a hyfforddiant helpu GIG Cymru i ddiwallu anghenion iechyd y boblogaeth a chefnogi pwrpas craidd AaGIC: datblygu gweithlu medrus a chynaliadwy sy'n gwella gofal ac iechyd y boblogaeth. Felly, mae'n gosod addysg fel modd o alluogi gwell gofal, cynaliadwyedd y gweithlu a thrawsnewid gwasanaethau, yn hytrach nag fel diben ynddo'i hun.

Ein huchelgais

Ein huchelgais yw gwneud addysg a hyfforddiant yn allu strategol i GIG Cymru: llunio system iechyd a gofal sy'n dysgu a gyrru gofal diogel, effeithiol ac ymatebol.

Cwmpas y strategaeth

Mae'r strategaeth yn canolbwyntio ar feysydd lle mae gan AaGIC y rôl a'r dylanwad cliriach, gan gynnwys addysg a hyfforddiant sy'n galluogi pobl i fynd i rolau gofal iechyd, ennill y cymhwyster neu gofrestriad gofynnol, a pharatoi ar gyfer ymarfer cychwynnol. Mae hefyd yn cynnwys llwybrau hyfforddi ffurfiol lle mae'r rhain yn ofynnol ar gyfer rôl ddiffiniedig, llwybr rheoledig neu faes ymarfer cydnabyddedig.

Mae datblygu yn cefnogi staff cymwys i barhau i ddatblygu ar ôl mynd i ymarfer, gan eu helpu i gynnal a chymhwyso'r wybodaeth, y sgiliau, yr hyder a'r ymddygiad sydd eu hangen i ymateb i anghenion poblogaeth, gwasanaeth a thechnolegol sy'n newid. Ymdrinnir â DPP trwy fframwaith ar wahân ond wedi'i alinio.

Er bod proffesiynau unigol yn cael eu cyfeirio lle bo hynny'n berthnasol, mae'r themâu strategol sydd wrth wraidd y strategaeth hon wedi'u cynllunio i weithio ar draws swyddogaethau a phroffesiynau AaGIC. Maent yn hyrwyddo mwy o degwch a chysondeb mewn addysg a hyfforddiant, tra'n cydnabod rolau gwahanol, cwmpas ymarfer a gofynion rheoleiddiol gwahanol broffesiynau. Mae hyn yn golygu defnyddio addysg a hyfforddiant i gryfhau galluoedd a rennir, cefnogi dysgu rhyngbroffesiynol a pharatoi dysgwyr ar gyfer y

DRAFT

modelau gofal integredig tîm y bydd eu hangen fwyfwy ar Gymru.

Wrth ddatblygu'r strategaeth hon, rydym yn cydnabod nad ydym yn dal yr holl liferi sydd eu hangen i gyflawni'r newid hwn. Bydd rhai uchelgeisiau yn dibynnu ar benderfyniadau a gweithredoedd ein partneriaid. Ein rôl ni fydd defnyddio'r liferi sydd gennym, gan gynnwys cynllunio'r gweithlu, comisiynu, sicrhau ansawdd, cyflawni, gwybodaeth addysg, gweithio mewn partneriaeth a dylanwad cenedlaethol, i siapio a chefnogi newid ar draws y system.

Er mai addysg a hyfforddiant gofal iechyd yw cwmpas ffurfiol y strategaeth hon, fe'i datblygwyd gyda dealltwriaeth glir o'r system iechyd a gofal cymdeithasol ehangach yng Nghymru a chyfeiriad polisi cenedlaethol. Mae gofal cymdeithasol yn ganolog i uchelgeisiau cenedlaethol ar gyfer gofal integredig, cymunedol ac ataliol, a byddwn yn parhau i weithio gyda Gofal Cymdeithasol Cymru a phartneriaid ehangach i alinio dulliau addysg a hyfforddiant lle mae galluoedd a rennir, llwybrau dysgu ac uchelgeisiau gweithlu yn gorgyffwrdd.

Yn olaf, mae cwmpas y strategaeth hon yn gysylltiedig â chynllunio'r gweithlu ond yn wahanol iddo, gan ei bod yn canolbwyntio ar faterion ehangach y system sy'n sail i addysg a hyfforddiant. Nid yw'r strategaeth yn ceisio pennu niferoedd a lleoedd addysg a hyfforddiant gan y bydd hyn yn parhau i fod yn gysylltiedig ag angen gwasanaeth.

Ymrwymiad i'r Gymraeg

Trwy'r strategaeth hon, mae AaGIC yn ailddatgan ei hymrwymiad i'r Gymraeg fel rhan hanfodol o ofal o ansawdd uchel, sy'n canolbwyntio ar y person ac fel gallu craidd ar gyfer gweithlu GIG Cymru yn y dyfodol. Ein huchelgais yw ymgorffori darpariaeth Gymraeg a dwyieithog ar draws addysg a hyfforddiant fel bod dysgwyr, addysgwyr a staff yn cael eu cefnogi i ddatblygu'r hyder, y sgiliau a'r cyfleoedd sydd eu hangen i ddarparu'r Cynnig Gweithredol a diwallu anghenion cleifion, defnyddwyr gwasanaeth a chymunedau sy'n siarad Cymraeg.

Ar draws nodau a cholofnau'r strategaeth, byddwn yn defnyddio ein rôl genedlaethol i gryfhau capasiti'r Gymraeg, cynyddu mynediad at ddysgu dwyieithog, cefnogi addysgwyr Cymraeg eu hiaith, a sicrhau bod addysg a hyfforddiant yn cyfrannu'n ystyrlon at gyflawni cyfeiriadau strategol fel *Cymraeg 2050* a *Mwy Na Geiriau*

Wrth wneud hynny, ein nod yw symud y tu hwnt i gydymffurfiaeth tuag at system lle mae'r Gymraeg yn weladwy, yn cael ei gwerthfawrogi ac yn cael ei hadeiladu'n rheolaidd yn y ffordd y mae gweithlu iechyd a gofal yn y dyfodol yn cael ei gynllunio, ei addysgu a'i gefnogi.

Cyd-destun allanol

Er bod y cyfrifoldeb am bolisi iechyd a'r GIG wedi'i ddatganoli i Lywodraeth Cymru, bydd yr amgylchedd addysg a hyfforddiant yng Nghymru yn parhau i gael ei ddylanwadu gan y dirwedd reoleiddio ehangach, sy'n gweithredu ar sail y DU ac sy'n gyrru gofynion rhaglenni a chynnwys cwricwlwm.

DRAFT

Ar hyn o bryd mae rhaglen sylweddol o ddiwygio addysg feddygol, sy'n debygol o roi mwy o bwyslais ar alluoedd cyffredinol clinigol a llwybrau hyfforddi mwy hyblyg, sy'n seiliedig ar gymhwysedd. Mae rheoleiddwyr statudol eraill hefyd yn adolygu agweddau ar eu safonau addysg a hyfforddiant. Mae'r NMC wedi ymgynghori ar gynigion i newid gofynion dysgu ymarfer nyrsio a bydwreigiaeth, gan gynnwys oriau rhaglenni nyrsio a hyd a strwythur rhaglenni bydwreigiaeth. Disgwylir i'w adolygiad ar wahân o ymarfer uwch symud i ddatblygu safonau o wanwyn 2027.

Gall y datblygiadau hyn greu cyfleoedd a gofynion ar gyfer proffesiynau unigol. Yn bwysig, fodd bynnag, mae safonau rheoleiddio yn gyffredinol yn cadw sylw sylweddol i ddarparwyr addysg a chomisiynwyr benderfynu sut mae cwricwlwm a modelau dysgu yn cael eu cynllunio a'u cyflwyno mewn ymateb i anghenion gweithlu lleol a chenedlaethol. Yn strategol, mae AaGIC yn canolbwyntio ar weithio gyda rheoleiddwyr, ac o fewn gofynion rheoleiddio, i hwyluso ailgynllunio addysg o amgylch y galluoedd sydd eu hangen ar Gymru.

Achos dros newid

Mae gofal cleifion o ansawdd uchel yn dibynnu ar weithlu sy'n cael ei ddenu i yrfaoedd iechyd, sy'n cael ei gefnogi drwy addysg a hyfforddiant, sy'n cael ei gadw o fewn GIG Cymru ac sy'n gallu parhau i ddysgu trwy gydol eu bywydau gwaith. Mae addysg a hyfforddiant felly yn ganolog i wella ansawdd, diogelwch, cynhyrchiant, cynaliadwyedd y gweithlu ac iechyd y boblogaeth.

Mae graddfa'r newid sy'n wynebu GIG Cymru yn golygu bod yn rhaid i ni wneud mwy na chynnal llwybrau cyflenwi presennol. Mae angen system addysg a hyfforddiant arnom sy'n helpu i lunio'r sgiliau, yr ymddygiadau a'r ffyrdd o weithio sydd eu hangen ar gyfer modelau gofal yn y dyfodol.

Mae Cymru'n cychwyn ar sylfeini cadarn. Mae rhaglenni o ansawdd uchel, trefniadau proffesiynol a rheoleiddiol cadarn, darparwyr addysg ymroddedig, gweithio mewn partneriaeth gref ac enghreifftiau da o arloesi ar draws addysg a hyfforddiant cyn-gofrestru, ôl-gofrestru ac ôl-raddedig. Dros y blynyddoedd diwethaf rydym wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran moderneiddio addysg a hyfforddiant gofal iechyd. Mae gennym blatfform cryf i adeiladu arno, ond ni fydd hyn ar ei ben ei hun yn ddigon i gwrdd â graddfa a chyflymder newid yn y dyfodol.

Mae llawer o'r system addysg a hyfforddiant presennol yn dal i adlewyrchu modelau addysg broffesiynol, modelau cyflenwi anhyblyg, cylchoedd comisiynu blynyddol a threfniadau lleoliad wedi'u hadeiladu o amgylch patrymau gwasanaeth sefydledig. Mae'r dulliau hyn wedi cefnogi datblygiadau pwysig ond bellach mae angen iddynt esblygu ymhellach i ddarparu'r dysgu hyblyg, amlbroffesiynol a phrofiad seiliedig ar le y mae GIG Cymru ei angen.

Mae'r system iechyd a gofal bellach yn gweithio mewn cyd-destun gwahanol iawn. Mae'r galw yn cynyddu ac yn dod yn fwy cymhleth, gyda mwy o bobl yn byw yn hirach gyda chyflyrau hirdymor lluosog, anghenion iechyd meddwl cynyddol ac anghydraddoldebau parhaus mewn canlyniadau iechyd. Wrth i wasanaethau symud ymhellach tuag at atal, gofal sylfaenol a

DRAFT

chymunedol, gweithio integredig, ymarfer digidol a mwy o gyfranogiad pobl a chymunedau, rhaid i addysg a hyfforddiant addasu i helpu i wneud y newidiadau hynny'n bosib.

Mae capasiti lleoli, goruchwylio a threfniadau cyllido bellach yn faterion strategol canolog. Ni ellir sicrhau cyflenwad gweithlu yn y dyfodol trwy gomisiynu mwy o leoedd os nad oes digon o amgylcheddau dysgu o ansawdd uchel, modelau goruchwylio cynaliadwy neu fecanweithiau cyllido i'w cefnogi. Mae hyn yn golygu bod angen ystyried penderfyniadau cynllunio lleoliad, capasiti addysgwyr a buddsoddi gyda'i gilydd, yn hytrach nag fel materion gweithredol ar wahân.

Mae'r gweithlu yn newid hefyd. Mae angen addysg hyblyg, gynhwysol, hygyrch a chydnaws â gwaith, cyfrifoldebau gofalu a gwahanol gyfnodau bywyd ar ddysgwyr fwyfwy. Bydd llwybrau traddodiadol i raddau gofal iechyd yn parhau i fod yn bwysig, ond ni fyddant yn ddigon ar eu pennau eu hunain i ateb y galw am y gweithlu yn y dyfodol. Bydd angen cymysgedd ehangach o lwybrau o ansawdd uchel i yrfaoedd gofal iechyd, gan gynnwys addysg bellach, dysgu seiliedig ar waith, rhaglenni arddull prentisiaethau, llwybrau gweithwyr cynorthwyol a chymorth, a llwybrau sy'n defnyddio'n llawn y cyfleoedd a roddir gan gydnabyddiaeth o brosesau dysgu blaenorol.

Mae technoleg, gwyddoniaeth ac arloesedd yn ychwanegu brys pellach. Mae deallusrwydd artiffisial, genomeg, adnoddau digidol, efelychu, dadansoddeg dysgu a modelau newydd o ofal o bell a rhithwir eisoes yn newid ymarfer. Ni all y system addysg ymateb yn syml trwy ychwanegu mwy o gynnwys at gwricwlwm sydd eisoes yn orlawn. Mae angen iddi baratoi gweithwyr proffesiynol newydd sy'n gallu defnyddio tystiolaeth, data a thechnoleg yn ddiogel, yn foesegol ac yn effeithiol, ac addasu wrth i ymarfer newid.

Mae angen dybryd hefyd i gryfhau'r gallu addysg sy'n cefnogi hyfforddiant o ansawdd uchel. Mae cyflenwad yn y dyfodol yn dibynnu ar fwy na niferoedd rhaglenni ag ariennir; mae hefyd yn gofyn am leoliadau digonol, goruchwyliaeth, amser addysgwyr, capasiti dwyieithog, seilwaith digidol ac amgylcheddau dysgu sicr o ansawdd ar draws lleoliadau acíwt, cynradd, cymunedol, iechyd cyhoeddus, annibynnol a thrydydd sector. Heb yr amodau hyn, bydd darparwyr a gwasanaethau addysg yn cael trafferth ehangu neu ailgynllunio darpariaeth yn ddiogel ac yn gynaliadwy.

Mae'r cyd-destun ariannol hefyd yn cryfhau'r achos dros newid. Mae adnoddau cyhoeddus ar draws iechyd ac addysg yn gyfyngedig, felly rhaid i'r system addysg a hyfforddiant wneud gwell defnydd o'r hyn sydd eisoes ar gael. Mae hyn yn golygu lleihau dyblygu, gwella cydlynu, graddio'r hyn sy'n gweithio ac ailgyfeirio ymdrech o weithgareddau sy'n cyflawni effaith gyfyngedig. Rhaid i fuddsoddiad yn y dyfodol ddangos gwerth clir i ddysgwyr, gwasanaethau, gweithlu a phobl Cymru, gyda phenderfyniadau wedi'u harwain gan dystiolaeth, canlyniadau a chynaliadwyedd hirdymor.

Mae trefniadau cyllido a chomisiynu presennol wedi datblygu dros nifer o flynyddoedd, gyda mwy na 100 o ffrydiau cyllido unigol yn gysylltiedig â llwybrau proffesiynol penodol. Mae hyn yn adlewyrchu hanes a chymhlethdod addysg gofal iechyd, ond gall wneud cysondeb, tryloywder a thegwch yn anoddach i'w ddangos. Gall hefyd atgyfnerthu seilos proffesiynol a sefydliadol, cyfyngu ar hyblygrwydd, a'i gwneud hi'n anoddach datblygu

DRAFT

atebion system gyfan fel dysgu amlbroffesiynol, llwybrau modiwlaidd a stacio, galluoedd a rennir, dysgu wedi'i alluogi gan dechnoleg ac addysg gymunedol ar raddfa.

Mae'r achos dros newid felly yn seiliedig ar y gydnabyddiaeth na fydd system sydd wedi'i chynllunio'n bennaf o amgylch llwybrau proffesiynol presennol, modelau cyflawni traddodiadol a chylchoedd cynllunio blynyddol yn ddigon ar gyfer y dyfodol. Heb newid pwrpasol a brys , bydd addysg a hyfforddiant yn dod yn llai abl i ymateb i anghenion iechyd y boblogaeth, yn llai hygyrch i weithlu amrywiol yn y dyfodol, yn llai cyd-fynd â thrawsnewid gwasanaethau, ac yn llai abl i ddangos gwerth mewn amgylchedd cyfyngedig.

Yr her ganolog yw datblygu i system addysg a hyfforddiant sy'n siapio gweithlu Cymru sydd ei angen yn y dyfodol. Mae hyn yn golygu gwneud gwell defnydd o'r adnoddau presennol wrth ail-lunio addysg a hyfforddiant ynghylch iechyd poblogaeth, atal, gofal integredig, cyfleoedd digidol a gwyddonol, gyrfaoedd gydol oes hyblyg, amgylcheddau dysgu cynaliadwy a buddsoddiad sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Bydd y dewisiadau a wneir drwy'r strategaeth hon yn siapio pa mor dda y gall GIG Cymru ddatblygu, cadw a chefnogi gweithlu sy'n gallu darparu gofal diogel, o ansawdd uchel, teg a chynaliadwy i bobl Cymru.

Gyrwyr allweddol

Mae ein hymchwil a'n sganio gorwel wedi nodi set o ysgogwyr rhyng-gysylltiedig a fydd yn siapio gweithlu GIG Cymru yn y dyfodol a'r system addysg a hyfforddiant sy'n ei gefnogi. Nid pwysau ar wahân yw'r gyrwyr hyn; maent yn atgyfnerthu ei gilydd ac yn tynnu sylw at yr angen am addysg a hyfforddiant sy'n fwy hyblyg, sy'n seiliedig ar dystiolaeth, yn gynhwysol ac yn cyd-fynd â modelau gofal yn y dyfodol. Maent yn cynnwys:

- Newidiadau demograffig ac iechyd y boblogaeth sy'n effeithio ar y galw am wasanaethau, patrymau angen a chyflenwad gweithwyr gofal iechyd yn y dyfodol
- Mae newidiadau disgwyliadau gweithlu, diwylliannol a dysgwyr yn effeithio ar sut mae pobl yn mynd i mewn i addysg a hyfforddiant ac yn ymgysylltu â nhw
- Datblygiadau technolegol, digidol a gwyddonol sy'n newid arferion proffesiynol, dulliau dysgu a'r galluoedd sy'n ofynnol i'r gweithlu
- Polisi Llywodraeth Cymru o fewn a thu allani iechyd sy'n gyrru trawsnewid tuag at atal, iechyd y boblogaeth, gofal yn y gymuned, darpariaeth Gymraeg, diogelwch a gwerth cleifion gyda ffocws clir ar ddatblygu sgiliau a gwella darpariaeth addysg
- Heriau ariannol a chynaliadwyedd ar draws iechyd ac addysg, sy'n gofyn am ddewisiadau cliriach ynghylch gwerth, ansawdd, mynediad a hyfywedd hirdymor

Mae'r materion hyn yn cael eu harchwilio yn llawnach yn y ddogfen dechnegol ategol. Mae'r adrannau canlynol yn rhoi trosolwg o'r prif ysgogwyr a pham eu bod yn bwysig i addysg a

DRAFT

hyfforddiant yng Nghymru, gyda chyfeiriadau at dystiolaeth a pholisi cenedlaethol perthnasol lle bo hynny ar gael.

Newidiadau demograffig

Mae Cymru yn wynebu pwysau iechyd demograffig a phoblogaeth sylweddol sy'n ail-lunio'r galw am wasanaethau iechyd a gofal. Mae'r pwysau hyn yn cynnwys poblogaeth sy'n heneiddio, mwy o bobl sy'n byw gyda chyflyrau hirdymor lluosog, angen iechyd meddwl cynyddol, ac anghydraddoldebau iechyd parhaus. Mae strategaeth hirdymor Iechyd Cyhoeddus Cymru ar gyfer 2023–2035 yn tynnu sylw at yr angen i gefnogi system iechyd a gofal cynaliadwy sy'n canolbwyntio ar atal ac ymyrraeth gynnar, tra bod amcanestyniadau Llywodraeth Cymru a nodir yn *Cyngor Tystiolaeth Wyddoniaeth GIG 10+ mlynedd* yn dangos heriau mawr i GIG Cymru dros y 10 i 25 mlynedd nesaf.

Mae patrwm yr angen hefyd yn newid. Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi rhagweld cynnydd parhaus mewn clefydau anhrosglwyddadwy ac achosion o ganser os bydd y tueddiadau presennol yn parhau, gyda heneiddio, ffactorau risg a phenderfynyddion ehangach i gyd yn cyfrannu at y galw yn y dyfodol. Bydd angen mwy o bobl ar gyfer bregusrwydd, cyflyrau hirdymor, adsefydlu, iechyd meddwl a gofal cymhleth yn agosach at adref. Mae hyn yn cryfhau'r angen am addysg a hyfforddiant sy'n paratoi'r gweithlu ar gyfer atal, iechyd poblogaeth, gofal cymunedol, gwneud penderfyniadau a rennir a gweithio ar draws ffiniau proffesiynol a sefydliadol.

Ar yr un pryd, mae'r cyflenwad o ddysgwyr yn y dyfodol yn debygol o ddod yn fwy heriol. Bydd newid demograffig yn effeithio ar nifer y bobl ifanc sy'n mynd i addysg ôl-16 ac uwch, gan y rhagwelir y bydd maint y boblogaeth 18 oed yn gostwng o 2030 ymlaen. Mae cyfranogiad Safon Uwch yng Nghymru yn is nag mewn gwledydd eraill yn y DU, ac mae cyfraddau ymgeisio i addysg uwch gan fyfyrwyr o Gymru wedi cynyddu. Mae hyn yn ei gwneud hi'n fwyfwy pwysig ymgysylltu â phobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET), yn ogystal â'r rhai nad ydynt ar hyn o bryd yn gweld gofal iechyd fel opsiwn gyrfa hygyrch sy'n gofyn am ystod amrywiol o ddulliau.

Mae llwybrau galwedigaethol a gwaith yn debygol o ddod yn fwyfwy pwysig wrth i Gymru geisio ehangu mynediad i yrfaoedd iechyd a gofal ac ymateb i bwysau cyflenwi'r gweithlu. Mae hyn yn tanlinellu'r angen am lwybrau dilyniant cliriach sy'n cysylltu addysg bellach, dysgu yn y gweithle a llwybrau i broffesiynau gofal iechyd rheoledig. Wrth i'r gystadleuaeth ar gyfer dysgwyr a gweithwyr dyfu, rhaid i addysg a hyfforddiant helpu i ehangu mynediad, cefnogi gwahanol lwybrau mynediad, defnyddio prosesau Cydnabod Dysgu Blaenorol (RPL) yn llawn a chreu llwybrau cliriach i bobl ar wahanol gyfnodau bywyd a gyrfa.

Newidiadau gweithlu, diwylliannol a chenedlaethau

Rhaid i Gymru ymateb i ddisgwyliadau dysgwyr a gweithlu sy'n newid. Nid mater cenedlaethau yn unig yw hwn; mae'n adlewyrchu newidiadau ehangach mewn gwaith, bywyd teuluol, technoleg, patrymau gyrfa a disgwyliadau hyblygrwydd. Mae mwy o bobl yn cydbwyso dysgu â gwaith cyflogedig, cyfrifoldebau gofalu neu yrfaoedd portffolio, ac maent yn disgwyl i addysg fod yn hygyrch, cynhwysol, wedi'i gefnogi'n ddigidol ac yn berthnasol i ymarfer.

DRAFT

Mae enghreifftiau yng Nghymru eisoes yn dangos y newid hwn. Mae tua un o bob pedwar meddyg preswyl bellach yn hyfforddi llai na llawn amser, gan godi i 60% o feddygon teulu a thraean o feddygon preswyl ysbyty yng Nghymru. Gwelir newidiadau tebyg mewn proffesiynau eraill, gan gynnwys diddordeb cynyddol mewn dysgu o bell, dysgu seiliedig ar waith a llwybrau amgen i nyrsio, bydwreigiaeth a phroffesiynau iechyd cysylltiedig. Mae'r tueddiadau hyn yn creu cyfleoedd i ehangu mynediad a gwella cadw, ond mae angen cynllunio gofalus arnynt hefyd i gydbwyso hyblygrwydd, ansawdd, goruchwyliaeth a pharhad gwasanaethau.

Bydd angen i'r system addysg gefnogi dilyniant cliriach, defnydd llawn o gydnabyddiaeth o ddysgu blaenorol, cefnogaeth fwy cynhwysol i ddysgwyr a mwy o sylw i gyrhaeddiad gwahaniaethol. Bydd angen iddi hefyd adlewyrchu'r gwerthoedd sy'n bwysig i ddysgwyr y dyfodol, gan gynnwys lles, cydraddoldeb, llwybrau hyblyg, gwaith ystyrlon, darpariaeth ddwyieithog a ffyrdd hygyrch o fynd i mewn a symud ymlaen trwy addysg a hyfforddiant.

Cynnydd technolegol a gwyddonol

Mae datblygiadau technoleg a gwyddonol yn newid sut mae iechyd a gofal yn cael eu darparu, sut mae gweithwyr proffesiynol yn gweithio a sut mae dysgwyr yn dysgu. Mae deallusrwydd artiffisial, offer digidol, genomeg, efelychu, monitro o bell, gofal rhithwir a dadansoddeg dysgu yn creu posibiliadau newydd ar gyfer diagnosis, triniaeth, atal, addysg ac ailgynllunio gwasanaethau.

Cyflymodd pandemig COVID-19 fabwysiadu dulliau digidol ac o bell, ond roedd llawer o'r newidiadau hyn eisoes yn datblygu. Bydd y cam nesaf yn fwy cymhleth, wrth i dechnoleg gael ei ymgorffori mewn ymarfer clinigol bob dydd, addysg, asesu, goruchwylio a chynllunio'r gweithlu. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i addysg a hyfforddiant symud y tu hwnt i sgiliau digidol sylfaenol a datblygu proffesiynoldeb digidol, llythrennedd data, meddwl beirniadol, barn foesegol a'r hyder i ddefnyddio technoleg yn ddiogel ac yn effeithiol.

Mae deallusrwydd artiffisial yn debygol o effeithio ar faint, siâp a sgiliau'r gweithlu, er bod yr effaith lawn yn parhau i fod yn ansicr. Mae'r dystiolaeth gyfredol yn awgrymu bod AI yn fwy tebygol o gynyddu ymarfer proffesiynol na'i ddisodli yn y tymor byr, ond mae cyflymder y newid yn golygu y bydd angen sganio gorwel gweithredol, cwricwlwm addasadwy a chefnogaeth i ddysgwyr ac addysgwyr ddefnyddio technoleg yn ddiogel ac yn effeithiol.

Gyrwyr polisi

Mae sawl sbardun polisi cenedlaethol yn uniongyrchol berthnasol i'r strategaeth hon. Gyda'i gilydd, maent yn tynnu sylw at yr angen am addysg a hyfforddiant sy'n cefnogi atal, iechyd poblogaeth, gofal cymunedol integredig, darpariaeth Gymraeg, diogelwch cleifion, cynhyrchiant, gwasanaethau cynaliadwy a llwybrau dysgu ôl-16 mwy hyblyg.

Mae *Rhaglen Lywodraethu 2026–2030* Llywodraeth Cymru yn nodi pedwar uchelgais eang ar gyfer Cymru sy'n iach ac egnïol, ffyniannus a diogel, uchelgeisiol a dysgu, ac yn unedig a chysylltiedig. Mae ei hymrwymiadau sy'n berthnasol i'r

DRAFT

strategaeth hon yn cynnwys gwella perfformiad y GIG, cryfhau gofal sylfaenol a chymunedol, symud mwy o ofal yn agosach at adref, moderneiddio seilwaith digidol a data, a datblygu dull tymor hwy o gynllunio'r gweithlu. Mae hefyd yn pwysleisio system sgiliau fwy ymatebol a chynaliadwyedd addysg drydyddol, gan gynnwys adolygiad annibynnol o gyllid a threfniadaeth addysg uwch. Gyda'i gilydd, mae'r ymrwymiadau hyn yn atgyfnerthu'r angen am addysg a hyfforddiant hygyrch, o ansawdd uchel sy'n cefnogi modelau gofal sy'n newid, yn ymateb i anghenion gweithlu yn y dyfodol ac yn darparu gwerth hirdymor i Gymru.

Mae *Cymru'n Iachach*, y cynllun hirdymor ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol, yn gosod cyfeiriad clir tuag at atal, ymyrraeth gynnar, gofal sy'n canolbwyntio ar y person, adsefydlu, ail-alluogi a gofal yn agosach at adref. *Mae Cymunedol o'r Cychwyn* yn atgyfnerthu'r cyfeiriad hwn trwy ddull cymunedol yn gyntaf, meddwl systemau integredig, rheoli iechyd poblogaeth a gwell defnydd o'r tîm amlbroffesiynol cyfan. Mae'r polisïau hyn yn gofyn am addysg a hyfforddiant i baratoi'r gweithlu ar gyfer gofal sy'n cael ei ddarparu ar draws llwybrau, lleoliadau a ffiniau sefydliadol.

Mae hyn yn gofyn am addysg a hyfforddiant i feddwl y tu hwnt i GIG Cymru yn unig, gan gydnabod y sgiliau a'r ymddygiadau a rennir sydd eu hangen ar draws iechyd, gofal cymdeithasol a phartneriaid cymunedol ehangach i gyflawni uchelgeisiau cenedlaethol ar gyfer gofal integredig.

Mae hyn yn atgyfnerthu'r angen am addysg a hyfforddiant seiliedig ar le sy'n adlewyrchu anghenion y boblogaeth leol, yn cryfhau dysgu ar draws lleoliadau cymunedol ac yn cefnogi cydweithredu ar draws iechyd, gofal cymdeithasol a phartneriaid ehangach.

Mae mwy o bwyslais hefyd ar ansawdd, diogelwch, effeithlonrwydd a chynhyrchiant y gweithlu. *Mae Cynllun Diogelwch Cleifion Cenedlaethol GIG Cymru 2026–2031* yn sefydlu diogelwch cleifion fel blaenoriaeth hanfodol ac yn pwysleisio gwrando, arweinyddiaeth, dysgu, diogelwch seicolegol, atal a gwelliant parhaus. Mae gan hyn oblygiadau uniongyrchol ar gyfer cwricwlwm, goruchwyliaeth, amgylcheddau dysgu, gallu gwella ansawdd a'r ymddygiadau a ddisgwylir ar draws y gweithlu.

Mae ansawdd yn sbardun sylfaenol i'r strategaeth hon. Byddwn yn gweithio gyda dysgwyr, addysgwyr, darparwyr, rheoleiddwyr a sefydliadau'r GIG i sicrhau bod addysg a hyfforddiant yn ddiogel, yn effeithiol, yn deg ac yn canolbwyntio ar y person. Trwy sicrhau ansawdd cadarn, mewnwelediad i ddysgwyr a gwelliant sy'n seiliedig ar dystiolaeth, byddwn yn lleihau amrywiad diwarant, cryfhau profiad dysgwyr ac yn mynd i'r afael â rhwystrau systemig sy'n effeithio ar fynediad, cyrhaeddiad a chanlyniadau. Mae polisi'r Gymraeg hefyd yn ganolog. *Mae Cymraeg 2050* yn gosod yr uchelgais hirdymor i gynyddu nifer a defnydd siaradwyr Cymraeg, tra bod *Mwy Na Geiriau yn* gwneud yn glir bod darpariaeth Gymraeg ym maes iechyd a gofal cymdeithasol yn fater o angen ac ansawdd, nid dewis yn unig. Felly, mae angen i addysg a hyfforddiant gryfhau dysgu dwyieithog, cynyddu capasiti addysgwyr Cymraeg a chefnogi'r gweithlu i wneud y cynnig gweithredol yn agwedd wedi'i normaleiddio ar ofal sy'n canolbwyntio ar y claf. Mae

DRAFT

diwygio'r dirwedd addysg ôl-16 drwy Medr, ochr yn ochr ag adolygiad Llywodraeth Cymru o addysg uwch, yn creu cyfle pwysig i alinio addysg gofal iechyd yn gryfach ag addysg bellach, addysg uwch, anghenion y gweithlu a blaenoriaethau cenedlaethol. Disgwylir i'r adolygiad gynhyrchu adroddiad interim ar gymorth i fyfyrwyr yn haf 2027 ac adroddiad terfynol yn y gaeaf canlynol. Bydd hyn yn darparu cyd-destun pwysig ar gyfer comisiynu yn y dyfodol, gweithio mewn partneriaeth a phenderfyniadau ynghylch cynaliadwyedd a siâp darpariaeth addysg gofal iechyd yng Nghymru.

Y cwestiwn allweddol yw pa alluoedd y bydd eu hangen ar y gweithlu i ddarparu gofal diogel, effeithiol a chynaliadwy yn unol â blaenoriaethau cenedlaethol, a sut y dylai addysg a hyfforddiant ymateb.

Heriau ariannol a chynaliadwyedd

Mae'r sectorau iechyd ac addysg yn wynebu pwysau ariannol a chynaliadwyedd sylweddol. Mae galw cynyddol, chwyddiant, prinder gweithlu, pwysau ystadau a seilwaith, capasiti lleoli, argaeledd addysgwyr a disgwyliadau cynyddol i gyd yn effeithio ar fforddiadwyedd, hyfywedd a gwytnwch darpariaeth addysg a hyfforddiant. Yn y cyd-destun hwn, bydd angen i benderfyniadau buddsoddi ddangos gwerth cliriach i ddysgwyr, gwasanaethau, darparwyr addysg a phobl Cymru.

Mae addysg uwch yn wynebu heriau o'r gostyngiad mewn termau real mewn ffioedd dysgu yn y DU, chwyddiant, cystadleuaeth fyd-eang i fyfyrwyr rhyngwladol a newidiadau polisi yn y dyfodol sy'n effeithio ar incwm myfyrwyr rhyngwladol. Lle mae rhaglenni gofal iechyd yn dibynnu ar groes-gymhorthdal o ddarpariaeth arall, mae hyn yn codi cwestiynau am hyfywedd, capasiti a chynaliadwyedd rhaglenni hirdymor. Mae'r pwysau hyn yn cynyddu'r angen am gydweithio cryfach gyda phrifysgolion, colegau, Medr, GIG Cymru a Llywodraeth Cymru.

Fel y nodwyd uchod, bydd adolygiad Llywodraeth Cymru o addysg uwch yn darparu cyd-destun pwysig ar gyfer siâp, cyllid a chynaliadwyedd darpariaeth addysg uwch yng Nghymru yn y dyfodol.

Mae dysgwyr hefyd yn profi pwysau ariannol, gan gynnwys costau sy'n gysylltiedig â lleoliad, teithio, llety a'r angen i gydbwyso astudio â gwaith â thâl. Er bod cymorth bwrsariaeth ar gael yng Nghymru ar gyfer rhaglenni gofal iechyd, gall y pwysau hyn effeithio ar gyfranogiad, lles, cyrhaeddiad a dilyniant. Felly, mae angen ystyried cynaliadwyedd ariannol ochr yn ochr ag ehangu mynediad, profiad dysgwyr a chyflenwad y gweithlu.

Y cwestiwn allweddol yw sut y gall addysg a hyfforddiant barhau i fod yn gynaliadwy yn ariannol wrth ehangu mynediad, cynnal ansawdd a darparu gwerth i ddysgwyr, gwasanaethau a phobl Cymru.

Gyda'i gilydd, mae'r gyrwyr hyn yn tynnu sylw at yr angen am system addysg a hyfforddiant sy'n gallu addasu dros amser, defnyddio tystiolaeth yn fwy cyson, cefnogi arloesedd lle mae'n ychwanegu gwerth, a gwneud dewisiadau tryloyw ynghylch beth i'w ehangu, ei ail-ddylunio neu ei stopio. Mae'r strategaeth hon yn ymateb i'r her honno trwy osod egwyddorion a themâu a all

DRAFT

lywio cynllunio, comisiynu a gweithio mewn partneriaeth yn y dyfodol.

Datblygu strategaeth

Fe wnaethom gymryd ymagwedd gydweithredol at ddatblygu'r strategaeth hon, gan ddechrau gyda chyfnod darganfod yn 2025 a oedd yn cynnwys:

- Gwahodd rhanddeiliaid i rannu eu barn drwy **alwad am dystiolaeth**
- **Trafodaethau** gydag ystod eang o ddysgwyr ac addysgwyr i nodi beth sy'n gweithio'n dda a'r meysydd allweddol y mae angen i ni ganolbwyntio arnynt
- **Adolygiad llenyddiaeth** sy'n canolbwyntio ar nodi nodweddion allweddol rhaglenni addysg gofal iechyd llwyddiannus yn y DU ac yn fyd-eang
- **Sganio Horizon** lle rydym wedi adolygu dros 150 o gyhoeddiadau sy'n ymwneud ag addysg a hyfforddiant iechyd a gofal iechyd i lywio ein persbectif.

Rydym hefyd wedi ymgysylltu â rhanddeiliaid dros y 18 mis diwethaf drwy weithdai gyda GIG Cymru, y sector addysg, dysgwyr, addysgwyr, cyrff proffesiynol a rheoleiddio, a'n Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid.

Fe wnaethom ddefnyddio Fframwaith Tri Gorwel Bill Sharpe, a argymhellwyd gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, i gefnogi meddwl am newid dros amser. Mae'n cydnabod bod angen i sefydliadau wella'r hyn maen nhw'n ei wneud heddiw, profi syniadau newydd a pharatoi ar gyfer dyfodol gwahanol trwy dri lens:

- **Gorwel 1:** Gwella a chael y gorau o'r system bresennol.
- **Gorwel 2:** Ceisio a thyfu dulliau newydd a allai ddisodli neu ail-lunio'r system bresennol.
- **Gorwel 3:** Creu'r system yn y dyfodol yr ydym am ei chyflawni yn y pen draw.

Egwyddorion Strategol

Rydym wedi datblygu egwyddorion strategol i lywio sut y dylai addysg a hyfforddiant esblygu dros amser. Maent yn darparu parhad y tu hwnt i gylchoedd cynllunio unigol ac yn cynnig carreg gyffwrdd ymarferol ar gyfer penderfyniadau, yn enwedig lle mae cyfaddawdau, blaenoriaethau cystadleuol, risgiau neu gostau cyfle.

Mae'r egwyddorion yn llywio sut y bydd pob thema strategol yn cael ei datblygu a'i chyflawni, gan sicrhau bod penderfyniadau'n adlewyrchu anghenion iechyd a gofal yn y dyfodol, yn cyflawni'r gwerth a'r effaith fwyaf, yn adeiladu gweithlu addasadwy ac yn rhoi dysgwyr yn ganolog.

Egwyddor 1: Dylunio addysg ar gyfer anghenion iechyd a gofal yn y dyfodol

Byddwn yn dylunio addysg a hyfforddiant o amgylch anghenion iechyd a gofal pobl Cymru yn y dyfodol, gan flaenoriaethu dulliau sy'n paratoi dysgwyr ar gyfer modelau gofal yn y dyfodol, anghenion iechyd y boblogaeth leol, gweithio yn y lle, dysgu amlbroffesiynol ac ymarfer seiliedig ar dîm.

DRAFT

Egwyddor 2: Buddsoddi lle mae gwerth ac effaith fwyaf

Byddwn yn buddsoddi mewn addysg a hyfforddiant sy'n darparu'r gwerth a'r effaith fwyaf i ddysgwyr, y gweithlu, gwasanaethau a phobl Cymru. Mae hyn yn golygu blaenoriaethu dulliau graddadwy, cynaliadwy a gwybodaeth am dystiolaeth, wrth greu lle i stopio, profi neu fabwysiadu gweithgarwch yn seiliedig ar werth, ansawdd ac effaith. Bydd hyn yn sicrhau y gellir deall a gwneud y mwyaf o unryw effaith gadarnhaol ar gyflwyno gwasanaethau yn ddiogel, yn barchus ac mewn modd sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.

Egwyddor 3: Adeiladu gweithlu addasadwy a gwydn

Byddwn yn datblygu'r wybodaeth, y sgiliau a'r ymddygiad sydd eu hangen ar y gweithlu i addasu ac arloesi mewn ymateb i anghenion newidiol y boblogaeth, technolegau newydd, trawsnewid gwasanaethau ac ansicrwydd yn y dyfodol.

Egwyddor 4: Rhoi dysgwyr wrth wraidd addysg a hyfforddiant

Byddwn yn dylunio addysg a hyfforddiant o amgylch anghenion, profiad a dilyniant dysgwyr, gan ddefnyddio mewnwelediad dysgwyr i gael gwared ar rwystrau, cryfhau lles a chynorthwyiad, a gwneud llwybrau i yrfaoedd gofal iechyd yn gliriach, yn fwy hyblyg ac yn haws i'w llywio.

Themâu Strategol

Mae'r cyfnod darganfod wedi ein helpu i nodi'r prif feysydd lle bydd angen i addysg a hyfforddiant newid dros y 7–10 mlynedd nesaf. Mae'r themâu hyn yn adlewyrchu'r hyn a glywsom gan ddysgwyr, addysgwyr, GIG Cymru, darparwyr addysg a phartneriaid ehangach, ochr yn ochr â'r dystiolaeth o sganio gorwel ac adolygu polisi.

Gyda'i gilydd, maent yn crynhoi'r newidiadau allweddol sydd eu hangen i baratoi'r gweithlu ar gyfer modelau gofal yn y dyfodol: datblygu galluoedd a rennir a phroffesiynau-benodol, creu llwybrau mwy deniadol i yrfaoedd a thrwy yrfaoedd, cryfhau addysg amlbroffesiynol ac ymarfer seiliedig ar dîm, gwella amgylcheddau dysgu, a sicrhau bod buddsoddiad mewn addysg yn cael ei gynllunio a'i ddefnyddio'n gynaliadwy. Mae'r adran ganlynol yn nodi pob thema yn fanylach, gan gynnwys ein huchelgais hirdymor a'n meysydd blaenoriaeth ar gyfer cyflawni.

Wrth wraidd y themâu hyn mae agenda sgiliau clir: sicrhau bod dysgwyr yn datblygu'r galluoedd technegol, digidol, gwella, Cymraeg ac iechyd y boblogaeth sydd eu hangen ar gyfer gofal yn y dyfodol.

Trwy nodi'r themâu strategol hyn trwy ddatganiadau uchelgeisiol a gefnogir gan flaenoriaethau ar gyfer cyflawni, ein nod yw darparu fframwaith sy'n feiddgar ac ymarferol. Mae'n cydnabod graddfa'r newid sydd ei angen, tra'n canolbwyntio ymdrech ar y meysydd lle gall addysg a hyfforddiant wneud y cyfraniad mwyaf at allu'r gweithlu yn y dyfodol, trawsnewid

DRAFT

gwasanaethau a chanlyniadau gwell i bobl Cymru, gan helpu i gyflawni ein pwrpas.

Y pum thema strategol yw:

1. Sgiliau ar gyfer y dyfodol
2. Llwybrau deniadol i yrfaoedd gofal iechyd
3. Datblygu'r gweithlu amlbroffesiynol
4. Amgylcheddau dysgu o ansawdd uchel
5. Cynllunio cynaliadwy ac ariannu addysg a hyfforddiant.

DRAFT

THEMA STRATEGOL 1

Sgiliau ar gyfer y Dyfodol

Ein huchelgais hirdymor

Mae addysg a hyfforddiant yn paratoi'r gweithlu gyda'r sgiliau, galluoedd, ymddygiadau a hyder sy'n wynebu'r dyfodol sydd eu hangen i wella iechyd y boblogaeth, lleihau anghydraddoldebau, darparu gofal sy'n canolbwyntio ar y person a gweithio'n ddiogel ac yn effeithiol mewn amgylchedd darparu iechyd a gofal sy'n cael ei yrru gan ddata.

Beth mae hyn yn ei olygu?

Mae'r thema hon yn nodi'r sgiliau a'r ymddygiadau y mae angen eu hadeiladu mewn llwybrau addysg a hyfforddiant cychwynnol. Mae'n dwyn ynghyd iechyd poblogaeth, atal, anghydraddoldebau, gofal sy'n canolbwyntio ar y person, digidol, data ac ymarfer gwyddonol mewn agenda sgiliau clir ar gyfer gweithwyr gofal iechyd proffesiynol y dyfodol. Mae'r ffocws ar baratoi newydd-ddyfodiaid i weithio ar draws ffiniau, defnyddio tystiolaeth a thechnoleg yn dda, a gwella canlyniadau i bobl Cymru.

- Gan weithio gyda chyrff rheoleiddio a chyrff eraill, mae cwricwlwm a rhaglenni hyfforddi yn cael eu hadolygu a'u diweddaru'n rheolaidd i adlewyrchu blaenoriaethau iechyd y boblogaeth, atal, iechyd y cyhoedd, genomeg, bregusrwydd, rheoli cyflwr hirdymor, anghydraddoldebau iechyd, proffesiynoldeb digidol, llythrennedd data a defnydd moesegol deallusrwydd artiffisial.
- Mae dysgwyr wedi'u cyfarparu i weithio'n effeithiol mewn modelau gofal wedi'u galluogi yn ddigidol, rhithwir, anghysbell, cymunedol a thechnoleg, tra'n cynnal ymarfer diogel, tosturiol a pherson sy'n canolbwyntio.
- Mae galluoedd digidol, data, technolegol a gwybodeg wedi'u hymgorffori mewn addysg a hyfforddiant cychwynnol, gan sefydlu llinell sylfaen genedlaethol gyffredin wrth gydnabod rolau, cyfrifoldebau a lefelau ymarfer gwahanol.
- Mae dulliau o gyd-gynhyrchu, gwneud penderfyniadau a rennir, "beth sy'n bwysig i mi", gwella ansawdd a diogelwch cleifion wedi'u hymgorffori mewn addysg a hyfforddiant cychwynnol, gan lunio ymddygiadau proffesiynol o fynd i ymarfer.
- Mae addysg ryngbroffesiynol ac ymarfer cydweithredol yn cefnogi modelau gofal integredig, galluoedd a rennir a gweithio effeithiol ar draws ffiniau sefydliadol, proffesiynol a chymunedol.
- Mae buddsoddi a phenderfyniadau comisiynu addysg yn cael eu llywio gan iechyd poblogaeth, gweithlu, gwasanaeth, deallusrwydd digidol ac addysgol, gan sicrhau bod adnoddau wedi'u halinio â'r meysydd sydd â'r angen a'r effaith fwyaf.
- Mae gallu Cymraeg yn cael ei ddatblygu fel rhan o sgiliau sy'n wynebu'r dyfodol, gan alluogi'r gweithlu i gefnogi'r cynnig gweithredol a darparu gofal yn Gymraeg lle bo angen.

DRAFT

Meysydd blaenoriaeth ar gyfer cyflawni

Gan weithio gyda darparwyr addysg leol a chenedlaethol, rheoleiddwyr a phartneriaid eraill, byddwn yn defnyddio ein trefniadau comisiynu, ansawdd a phartneriaeth i ddylanwadu ar ddarpariaeth yn y dyfodol a chefnogi'r blaenoriaethau canlynol:

- **Ailffocysu cwricwlwm ar y galluoedd sydd eu hangen fwyaf ar Gymru**, gan ymgorffori atal, iechyd poblogaeth, anghydraddoldebau, gwendid, cyflyrau hirdymor, genomeg, gofal sy'n canolbwyntio ar y person, deallusrwydd artiffisial, gallu digidol a darpariaeth Gymraeg fel gofynion craidd.
- **Newid dysgu yn bendant yn agosach at adref**, gan ehangu addysg mewn lleoliadau cynradd, cymunedol, ataliol a gofal integredig fel bod gallu gweithlu yn y dyfodol yn adlewyrchu lle mae gofal yn symud.
- **Ehangu dysgu rhyngbroffesiynol mewn meysydd blaenoriaeth**, gan baratoi dysgwyr ar gyfer gofal tîm, atebolrwydd a rennir a throsglwyddo hyderus i ymarfer.
- **Sefydlu safon gallu ddigidol genedlaethol**, gan osod disgwyliadau clir ar gyfer sgiliau digidol, data, deallusrwydd artiffisial a thechnoleg ar bob cam gyrfa a lefel ymarfer.

DRAFT

THEMA STRATEGOL 2

Llwybrau deniadol i yrfaoedd gofal iechyd

Ein huchelgais hirdymor

Mae addysg a hyfforddiant yng Nghymru yn darparu cymysgedd ehangach, deniadol o lwybrau i yrfaoedd gofal iechyd, gan ategu llwybrau gradd traddodiadol i greu opsiynau llwybrau i ddysgwyr a'u cefnogi i symud ymlaen tuag at gymhwyster cychwynnol a mynediad i ymarfer. **Mae darparu llwybrau hyblyg, llai na llawn amser ac yn seiliedig ar bortffolio yn hanfodol er mwyn denu a chadw ystod amrywiol o ddysgwyr, ehangu cyfranogiad a chynnal piblinell gref, gynaliadwy i weithlu GIG Cymru.**

Beth mae hyn yn ei olygu?

I unigolion, mae hyn yn golygu gallu gweld gofal iechyd fel gyrfa sydd ar gael ac yn hygyrch iddynt , gyda llwybrau sy'n cydnabod eu hamgylchiadau, eu cryfderau a'u huchelgeisiau. Gallai hyn gynnwys pwyntiau mynediad cyfleus o addysg bellach, llwybrau seiliedig ar waith ac arddull prentisiaethau, cyfleoedd i ddysgu wrth ennill, a chefnogaeth i feithrin yr hyder, y sgiliau a'r cymwysterau heb ddyblygu diangen. Mae'n canolbwyntio ar ddysgu sy'n canolbwyntio ar y person sy'n deg, yn hygyrch ac yn cefnogi dilyniant tuag at gymhwyster cychwynnol a mynediad i ymarfer dros wahanol gyfnodau amser.

Ein huchelgais hirdymor

- Mae dysgu academaidd a dysgu yn y gweithle yn cael eu gwerthfawrogi'n gyfartal, gyda phob un yn gwneud cyfraniad gwahanol a chyflenwol at gymhwysedd galwedigaethol, meddwl beirniadol, llythrennedd ymchwil a phroffesiynoldeb.
- Mae systemau addysg a hyfforddiant yn hyrwyddo cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant wrth gydbwyso hyblygrwydd dysgwyr â'r gofynion gwasanaeth sydd eu hangen i gynnal gofal diogel o ansawdd uchel.
- Mae cyrhaeddiad gwahaniaethol yn cael ei drin fel mater tegwch systemig, gyda data yn cael ei ddefnyddio i nodi a mynd i'r afael â rhwystrau sy'n gysylltiedig â ffactorau fel hil, ethnigrwydd, anabledd, cefndir economaidd-gymdeithasol, iaith a nodweddion eraill y dysgwr.
- Gall dysgwyr symud ymlaen tuag at gofrestru trwy lwybrau a gydnabyddir yn genedlaethol sy'n caniatáu i gredyd academaidd a dysgu yn y gweithle gael eu cronni dros amser, gan greu llwybrau mwy hygyrch i yrfaoedd gofal iechyd o fewn gofynion proffesiynol, rheoleiddiol a rhaglenni.
- Mae dysgwyr sy'n siarad Cymraeg yn cael eu cefnogi i ddechrau, symud ymlaen a ffynnu mewn gyrfaoedd gofal iechyd, gyda llwybrau cliriach i ddysgu cyfrwng Cymraeg a dwyieithog.

Meysydd blaenoriaeth ar gyfer cyflawni

Gan weithio gyda GIG Cymru a'n partneriaid addysg, byddwn yn:

- **Targedu llwybrau newydd i yrfaoedd gofal iechyd lle mae angen y gweithlu fwyaf**, gan ddefnyddio llwybrau addysg bellach, seiliedig ar waith, arddull prentisiaeth a gweithwyr cynorthwyol/cymorth i ehangu mynediad a chreu dilyniant cliriach i rolau blaenoriaeth.

DRAFT

- **Newid tuag at ddarpariaeth fodiwlaidd, sy'n dwyn credyd** sy'n galluogi dysgwyr i adeiladu cymwysterau cydnabyddedig mewn camau, yn gwneud defnydd llawn o brofiad perthnasol ac astudiaeth flaenorol, ac yn lleihau ailadrodd diangen o fewn gofynion proffesiynol a rheoleiddiol.
- **Adeiladu llwybrau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog yn y ddarpariaeth yn y dyfodol**, gan weithio gyda phartneriaid addysg i gryfhau mynediad, cymorth i ddysgwyr a dilyniant lle gellir darparu'r llwybrau hyn yn gynaliadwy.

DRAFFT

THEMA STRATEGOL 3

Datblygu'r gweithlu amlbroffesiynol

Ein huchelgais hirdymor

Mae addysg a hyfforddiant yng Nghymru yn siapio gweithlu amlbroffesiynol y dyfodol sydd ei angen ar gyfer modelau gofal integredig, sy'n canolbwyntio ar y gymuned ac sy'n canolbwyntio ar y person. Mae'n datblygu galluoedd a rennir trwy addysg a hyfforddiant cychwynnol, felly mae dysgwyr yn barod i weithio'n hyderus mewn timau, ar draws llwybrau a thu hwnt i ffiniau proffesiynol traddodiadol.

Beth mae hyn yn ei olygu?

Mae hyn yn golygu defnyddio addysg a hyfforddiant cychwynnol i lunio sut mae gweithwyr proffesiynol y dyfodol yn dysgu, gweithio ac arwain gyda'i gilydd, yn hytrach na chanolbwyntio ar raglenni proffesiwn wrth alwedigaeth. Mae'n ystyried y galluoedd a rennir a chyflenwol sydd eu hangen ar dimau i ddarparu gofal integredig, tra'n cadw arbenigedd gwahanol, cwmpas ymarfer a gofynion rheoleiddiol pob proffesiwn. Bydd dysgwyr yn cael eu cefnogi i ddeall rolau ei gilydd, gweithio'n ddiogel ar draws ffiniau, dirprwyo'n briodol, a chymhwyso dulliau cyffredin o arweinyddiaeth, gwella ansawdd, ymarfer digidol, iechyd y boblogaeth a gofal sy'n canolbwyntio ar y person.

Ein huchelgais hirdymor

- Mae galluoedd a rennir wedi'u diffinio'n glir ar gyfer y gweithlu amlbroffesiynol gan gynnwys, er enghraifft, arweinyddiaeth, sgiliau digidol a data, iechyd poblogaeth, gwella ansawdd, diogelwch cleifion, goruchwyliaeth, cyfathrebu a gofal sy'n canolbwyntio ar y person.
- Mae dysgu rhyngbroffesiynol wedi'i ymgorffori mewn meysydd blaenoriaeth o ymarfer a rennir, gan alluogi dysgwyr i ddysgu gyda'i gilydd, oddi wrtho ac amdanynt mewn ffyrdd sy'n gwella gofal tîm.
- Mae addysg amlbroffesiynol yn cefnogi modelau newydd o ofal integredig, cymunedol ac ataliol, gyda dysgu wedi'i gynllunio o amgylch llwybrau, timau ac anghenion poblogaeth yn hytrach na seilos proffesiynol.
- Mae dysgu modiwlaidd a stacio yn cefnogi llwybrau cliriach, mwy hyblyg i gymhwyster cychwynnol a mynediad i ymarfer, gan alluogi dysgwyr i adeiladu credyd cydnabyddedig a datblygu galluoedd a rennir ar draws proffesiynau.
- Mae llwybrau mynediad cyffredin neu lwybrau sylfaen ar gyfer gweithwyr gofal iechyd proffesiynol yn cael eu harchwilio lle maent yn gwella ymarfer seiliedig ar dîm, yn cefnogi cysondeb ar draws proffesiynau ac yn darparu gwell gwerth am arian.
- Defnyddir modelau dysgu wedi'u cydlynu yn genedlaethol, gan gynnwys academïau lle bo hynny'n briodol, i ddatblygu sgiliau amlbroffesiynol blaenoriaeth lle mae cysondeb, graddfa ac arbenigedd a rennir yn ychwanegu gwerth clir.
- Mae trawsnewidiadau o addysg i ymarfer yn cael eu cryfhau trwy ddisgwyliadau cliriach ar gyfer gweithio tîm, goruchwylio, dirprwyo, parodrwydd ymarfer a chymorth gyrfa gynnar wrth i ddysgwyr symud i ymarfer cofrestredig.

DRAFT

- Mae gan dimau amlbroffesiynol yr ymwybyddiaeth a'r gallu Cymraeg sydd eu hangen i gefnogi'r cynnig gweithredol a darparu gofal sy'n canolbwyntio ar y person.

Rhaid gwneud hyn wrth gadw hunaniaeth broffesiynol ac arbenigedd arbenigol. Mae'n gofyn am nodi lle y dylid rhannu dysgu, lle dylai proffesiynau ddysgu ochr yn ochr â'i gilydd, a lle dylai addysg benodol i broffesiynau aros yn wahanol i ddiogelu safonau, diogelwch a chwmpas ymarfer, ac i ddiwallu anghenion y boblogaeth.

Meysydd blaenoriaeth ar gyfer cyflawni

- **Newid o ddatblygu cwricwlwm proffesiwn penodol yn bennaf i ddylunio gallu a rennir mewn meysydd blaenoriaeth**, gan alluogi dysgwyr i ddatblygu sgiliau cyffredin gyda'i gilydd wrth ddiogelu'r wybodaeth, y safonau a'r cwmpas proffesiwn sy'n ofynnol ar gyfer ymarfer diogel.
- **Archwilio llwybrau mynediad a sylfaen cyffredin mewn ardaloedd dethol**, gan greu man cychwyn a rennir lle gall dysgwyr symud ymlaen i lwybrau proffesiynol gwahanol lle mae hyn yn ehangu mynediad, yn lleihau dyblygu ac yn gwella hyblygrwydd o fewn gofynion rheoleiddio.
- **Gwneud parodrwydd ar gyfer ymarfer seiliedig ar dîm yn ganlyniad diffiniedig o drawsnewid o addysg i gyflogaeth**, gyda disgwyliadau clir ar gyfer goruchwyliaeth, dirprwyo, atebolrwydd a rennir a chefnogaeth gyrfa gynnar.
- **Datblygu a graddio'r model academi genedlaethol** i adeiladu sgiliau amlbroffesiynol blaenoriaeth yn fwy cyson ac effeithlon.

DRAFT

THEMA STRATEGOL 4

Amgylcheddau dysgu o ansawdd uchel

Ein huchelgais hirdymor

Mae amgylcheddau dysgu ledled Cymru o ansawdd uchel, yn gynhwysol ac yn gynaliadwy, gyda chefnogaeth addysgwyr medrus, goruchwyliaeth effeithiol, darpariaeth ddwyieithog a'r seilwaith digidol, ffisegol a lleoliad cywir.

Beth mae hyn yn ei olygu?

Mae hyn yn golygu trin amgylcheddau dysgu fel rhan strategol o addysg a hyfforddiant cychwynnol, nid yn unig fel lleoedd lle mae lleoliadau'n digwydd. Mae addysg o ansawdd uchel yn dibynnu ar leoliadau digonol, addysgwyr medrus, goruchwyliaeth gefnogol, diwylliannau dysgu cynhwysol, seilwaith digidol, efelychu, dadansoddeg dysgu a safonau ansawdd cyson. Mae hefyd yn golygu ail-gydbwyso dysgu fel bod dysgwyr yn cael mwy o amlygiad i leoliadau cynradd, cymunedol, iechyd cyhoeddus, annibynnol a thrydydd sector.

Ein huchelgais hirdymor

- Mae amgylcheddau dysgu o ansawdd uchel ar gael ar draws lleoliadau acíwt, cynradd, cymunedol, iechyd cyhoeddus, annibynnol, trydydd sector a digidol.
- Mae dysgwyr yn derbyn goruchwyliaeth ddiogel, cymorth cynhwysol, darpariaeth ddwyieithog ac ansawdd cyson lle bynnag y mae dysgu yn digwydd.
- Mae addysgwyr, goruchwylwyr, mentoriaid ac aseswyr yn cael eu datblygu, eu gwerthfawrogi a'u cefnogi i ddarparu addysg gychwynnol, goruchwyliaeth, dysgu lleoliad ac asesu o ansawdd uchel.
- Mae lleoliadau yn agosach at adref yn helpu dysgwyr i ddatblygu sgiliau ar gyfer atal, iechyd y boblogaeth, cyflyrau hirdymor a gofal cymunedol integredig.
- Mae llwyfannau digidol, efelychu a dadansoddeg dysgu yn gwella mynediad, ansawdd, adborth, asesu a chymorth i ddysgwyr.
- Mae seilwaith addysg a chapasiti lleoliad wedi'u cynllunio'n genedlaethol, gyda buddsoddiad yn canolbwyntio ar ansawdd, cynaliadwyedd ac angen y gweithlu.
- Mae capasiti lleoliad, goruchwylio a chyllid wedi'u cynllunio gyda'i gilydd fel rhan o'r seilwaith amgylchedd dysgu cenedlaethol.
- Mae amgylcheddau dysgu seiliedig ar leoedd yn cael eu datblygu ledled Cymru, gan alluogi dysgwyr i ddeall anghenion poblogaeth leol, asedau cymunedol a llwybrau gofal.

Meysydd blaenoriaeth ar gyfer cyflawni

Gan weithio gyda GIG Cymru, darparwyr addysg a phartneriaid system, byddwn yn:

- **Gosod a sicrhau llinell sylfaen genedlaethol gyson ar gyfer amgylcheddau dysgu, sy'n** gofyn am oruchwyliaeth ac asesu effeithiol, cymorth cynhwysol i ddysgwyr, addasiadau rhesymol, darpariaeth ddwyieithog, mynediad digidol a gweithredu dangosadwy ar bryderon ansawdd.

DRAFT

- **Adeiladu gallu addysgwyr fel seilwaith cenedlaethol hanfodol**, gan sefydlu disgwyliadau cliriach a datblygu a chefnogaeth gydgysylltiedig i addysgwyr, goruchwylwyr, mentoriaid ac aseswyr sy'n ymwneud ag addysg gychwynnol, dysgu lleoliad ac asesu.
- **Ail-gydbwyso dysgu tuag at leoliadau cynradd, cymunedol, iechyd y cyhoedd a lleoliadau ehangach**, gan alinio capasiti lleoliad, cymorth addysgwyr a sicrhau ansawdd ag anghenion y boblogaeth leol a modelau gofal yn y dyfodol.

DRAFT

THEMA STRATEGOL 5

Cynllunio cynaliadwy ac ariannu addysg a hyfforddiant

Ein huchelgais hirdymor

Mae buddsoddiad mewn addysg a hyfforddiant yn canolbwyntio lle gall wneud y gwahaniaeth mwyaf, gan sicrhau bod y ddarpariaeth yn fforddiadwy, yn gynaliadwy ac yn darparu gwerth clir i ddysgwyr, y gweithlu a GIG Cymru.

Beth mae hyn yn ei olygu?

Mae hyn yn golygu gwneud dewisiadau cliriach am ba addysg a hyfforddiant sy'n cael ei gomisiynu, ble mae'n cael ei ddarparu a sut mae'n cael ei ariannu. Mae'r strategaeth yn atgyfnerthu gwerth dull 'unwaith i Gymru', lle caiff tegwch, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd penderfyniadau ym maes addysg a hyfforddiant eu gwella drwy gydlynu canolog. Bydd penderfyniadau yn seiliedig ar dystiolaeth o angen y gweithlu, galw dysgwyr, ansawdd, fforddiadwyedd, gwerth am arian, cynaliadwyedd darparwyr a hyfywedd hirdymor. Mae hefyd yn golygu datblygu trefniadau comisiynu mwy ystwyth sy'n gallu ymateb i anghenion newidiol y gweithlu, gwasanaethau a dysgwyr, tra'n dal i roi digon o sefydlogrwydd i ddarparwyr addysg gynllunio a darparu darpariaeth o ansawdd uchel. Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i ailgynllunio darpariaeth lle bo angen, lleihau dyblygu, cryfhau cydweithredu ar draws addysg bellach ac uwch, a chanolbwyntio buddsoddiad ar y meysydd a fydd yn cael yr effaith fwyaf ar ddysgwyr, gwasanaethau a phobl Cymru.

Ein huchelgais hirdymor

- Mae cynllunio a chomisiynu addysg yn cyd-fynd â blaenoriaethau gweithlu, gwasanaeth ac iechyd y boblogaeth ac mae'r strategaeth yn darparu llwyfan ar gyfer deall y rhagolygon cynllunio a chomisiynu yn y tymor byr, canolig a hir.
- Mae trefniadau comisiynu yn fwy ystwyth, gan alluogi newidiadau amserol i'r ddarpariaeth addysg tra'n cynnal ansawdd, sefydlogrwydd a gwerth.
- Mae penderfyniadau buddsoddi yn dryloyw, yn seiliedig ar dystiolaeth ac yn ystyried ansawdd, fforddiadwyedd, gwerth am arian a hyfywedd hirdymor.
- Defnyddir data a mewnwelediad i ddeall galw, canlyniadau, cost, effaith a chynaliadwyedd ar draws darpariaeth addysg a hyfforddiant.
- Mae GIG Cymru, darparwyr addysg, Medr, rheoleiddwyr a Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda'i gilydd i leihau dyblygu, cryfhau'r ddarpariaeth a rheoli risgiau a rennir.
- Mae llwybrau addysg bellach ac uwch yn cael eu defnyddio'n effeithiol i ehangu mynediad, cefnogi hyblygrwydd a chynnal darpariaeth o ansawdd uchel.
- Mae penderfyniadau cynllunio a chomisiynu yn ystyried anghenion y Gymraeg, gan gefnogi darpariaeth ddwyieithog gynaliadwy lle mae'n gwella mynediad, profiad a gofal.

Meysydd blaenoriaeth ar gyfer cyflawni

Gan weithio gyda phartneriaid, byddwn yn:

- **Adolygu'r dull comisiynu presennol gyda sefydliadau addysg uwch**, gan ddefnyddio adolygiadau contract sydd

DRAFT

ar ddod i brofi a yw trefniadau yn cefnogi hyblygrwydd, ansawdd, blaenoriaethau'r gweithlu, cynaliadwyedd a gwerth darparwyr gwerth am arian.

- **Datblygu cynlluniau comisiynu ac ariannol aml-flwyddyn, wedi'u halinio â modelu gweithlu tymor hir**, angen poblogaeth a thrawsnewid gwasanaethau, tra'n cadw hyblygrwydd i ymateb i'r galw sy'n newid.
- **Gweithio gyda Llywodraeth Cymru i lywio polisi a mecanweithiau cyllido addysg yn y dyfodol**, gan gynnwys opsiynau sy'n cefnogi darpariaeth fodiwlaidd, seiliedig ar waith a llai nag amser llawn.
- **Ail-alinio buddsoddiad tuag at ddysgu sylfaenol, cymunedol ac addysg seiliedig ar leoliad ,** ochr yn ochr â'r lleoliad, goruchwylio a gallu addysgwyr sydd eu hangen i'w gyflawni'n ddiogel.
- **Defnyddio tystiolaeth i ail-lunio buddsoddiad**, gan gynnwys galw dysgwyr, cwblhau, canlyniadau'r gweithlu, cost, ansawdd a hyfywedd rhaglenni.

Darparu

Mae rhai meysydd o fewn y strategaeth o fewn ein rheolaeth uniongyrchol, tra bydd eraill yn gofyn am gydweithio â phartneriaid. Mewn amgylchedd ariannol cyfyngedig, bydd cynnydd yn gofyn am ddewisiadau clir a chyfaddawdau, gan gydbwyso buddion, risgiau a chostau cyfle. Pan fydd blaenoriaethau yn effeithio ar sefydliadau eraill, yn enwedig darparwyr a gomisiynwyd, bydd angen nodi newidiadau sylweddol ymhell ymlaen llaw i ganiatáu amser ar gyfer addasu.

Rydym yn cydnabod na all pob blaenoriaeth symud ymlaen ar yr un cyflymder, ac y bydd cyflawni yn gofyn am ddewisiadau clir ynghylch ble mae ymdrech, capasiti a buddsoddiad yn canolbwyntio i gyflawni'r budd mwyaf i ddysgwyr, gwasanaethau a phobl Cymru. Bydd hyn yn golygu rheoli tensiynau pwysig rhwng uchelgais hirdymor a chyfyngiadau ariannol cyfredol, cyflymder trawsnewid a phwysau sy'n wynebu gwasanaethau heddiw, a'r angen am gysondeb cenedlaethol ochr yn ochr â hyblygrwydd i ymateb i anghenion lleol.

Bydd angen i gyflawni hefyd reoli dau risg allweddol. Yn gyntaf, mae rhai blaenoriaethau yn dibynnu ar weithredu gan bartneriaid y tu allan i reolaeth uniongyrchol AaGIC, gan gynnwys rheoleiddwyr, darparwyr addysg, sefydliadau GIG Cymru a Llywodraeth Cymru. Yn ail, bydd yr adnoddau, y gallu a'r gallu sydd ar gael ar draws y system yn effeithio ar y cynnydd. Bydd angen rheoli'r risgiau hyn trwy flaenoriaethu'n glir, cyflawni fesul cam, gweithio mewn partneriaeth gref, ymgysylltu'n gynnar â sefydliadau yr effeithir arnynt ac adolygu'n rheolaidd o'r hyn sy'n fforddiadwy, yn gyraeddadwy ac yn debygol o gael yr effaith fwyaf.

Bydd cynllun cyflawni ar wahân yn cael ei ddatblygu ochr yn ochr â mecanwaith goruchwylio a llywodraethu priodol.

Bydd y cyflawniad yn cynnwys diffinio, comisiynu a sicrhau ansawdd y sgiliau a'r galluoedd blaenoriaeth sydd eu hangen ar

DRAFT

y gweithlu yn y dyfodol, gan ddefnyddio tystiolaeth a deallusrwydd addysg i ddeall cynnydd ac effaith.

Byddwn yn defnyddio ein Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid (SRG) i sicrhau bod partneriaid yn cael eu hysbysu ac yn gallu cymryd rhan mewn trafodaethau sy'n parhau i helpu i lunio ein cyfeiriad strategol.

Adolygu

Mae cyflymder y newid mewn gofal iechyd yn gyflym ac rydym wedi cynllunio'r strategaeth i fod yn ddigon hyblyg fel ei bod yn parhau i fod yn berthnasol yng ngoleuni'r newidiadau anochel a fydd yn digwydd. Byddwn felly yn ei adolygu'n rheolaidd, gan ddefnyddio sganio gorwelion, mewnwelediad rhanddeiliaid, deallusrwydd addysg a thystiolaeth am effaith i sicrhau ei fod yn parhau i fod yn cyd-fynd â modelau gofal iechyd cyfoes, diwygio proffesiynol a rheoleiddio, a datblygiadau mewn digidol, efelychu, deallusrwydd artiffisial a thechnolegau eraill sy'n dod i'r amlwg.

DRAFT

Talfyriadau

Talfyriad	Ystyr
AI	Deallusrwydd artiffisial
DPP	Datblygiad proffesiynol parhaus
AB	Addysg bellach
GMC	Cyngor Meddygol Cyffredinol
GP	Meddyg teulu
HCPC	Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal
HCSW	Gweithiwr cymorth gofal iechyd
HE(I)	Addysg uwch (sefydliad)
AaGIC	Addysg a Gwella Iechyd Cymru
IMTP	Cynllun Tymor Canolig Integredig
NEET	Ddim mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant
GIG Cymru	Y Gwasanaeth Iechyd Gwladol yng Nghymru
NMC	Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth
GCC	Gofal Cymdeithasol Cymru
SRG	Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid

DRAFT

Geirfa termau

Mae'r eirfa hon yn esbonio termau a ddefnyddir yn y strategaeth, gan ganolbwyntio ar y rhai a allai fod ag ystyr penodol yng nghyd-destun addysg a hyfforddiant, cynllunio'r gweithlu a thrawsnewid iechyd a gofal.

Term	Diffiniad
Credyd academaidd	Mesur lefel dysgu a chyfaint.
Cynnig Gweithredol	Darparu gwasanaeth yn Gymraeg heb i rywun orfod gofyn amdano.
Deallusrwydd artiffisial	Technoleg sy'n gallu cyflawni tasgau sydd fel arfer yn gofyn am farn ddynol, megis dadansoddi gwybodaeth neu gefnogi penderfyniadau.
Dysgu anghydamserol	Dysgu bod pobl yn cael mynediad ac ymgymryd yn eu hamser eu hunain, yn hytrach na byw neu ar amser penodol.
Comisiynu	Cynllunio, ariannu a sicrhau addysg a hyfforddiant i ddiwallu anghenion y gweithlu.
Yn seiliedig ar gymhwysedd	Dilyniant yn seiliedig ar ddangos sgiliau a galluoedd gofynnol yn hytrach nag amser a wasanaethwyd.
Dysgu / darpariaeth sy'n dwyn credyd	Dysgu sydd wedi'i asesu ar lefel a chyfaint yn erbyn fframwaith
	perthnasol e.e. Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru.
Datblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP)	Y dysgu parhaus sy'n digwydd ar ôl cymhwyster cychwynnol a mynediad i ymarfer. Mae'n galluogi staff i gynnal, datblygu a chymhwyso'r wybodaeth, y sgiliau, yr hyder a'r ymddygiadau sydd eu hangen i ddiwallu anghenion poblogaeth, gwasanaeth a thechnolegol sy'n newid.
Cyd-gynhyrchu	Gweithio gyda phobl, cymunedau a phartneriaid i ddylunio, darparu neu wella gwasanaethau neu addysg gyda'n gilydd.
Llythrennedd data	Y gallu i ddeall, dehongli a defnyddio data yn briodol.
Cyrhaeddiad gwahaniaethol	Gwahaniaethau mewn cyflawniad neu ganlyniadau rhwng grwpiau o ddysgwyr oherwydd anfanteision addysgol aml-ffactorol.
Llwyfannau dysgu digidol	Systemau ar-lein a ddefnyddir i ddarparu, rheoli neu gefnogi dysgu.
Gweithlu addysgwyr	Y bobl sy'n addysgu, goruchwylio, mentora neu asesu dysgwyr. Yn y cyd-destun hwn, mae'r term yn cynnwys

DRAFT

Term	Diffiniad
	pobl sy'n cyflawni'r rôl hon gyda neu heb deitl neu ddynodiad ffurfiol.
Datblygu cyfadran	Hyfforddiant a chefnogaeth sy'n helpu addysgwyr i wella eu hymarfer addysgu, goruchwylio ac asesu.
Anghydraddoldebau iechyd	Gwahaniaethau annheg ac osgoadwy mewn iechyd rhwng grwpiau neu gymunedau.
Technoleg Trochi	Technoleg sy'n creu profiadau dysgu realistig neu ryngweithiol, fel realiti rhithwir neu estynedig.
Gofal integredig	Gofal sy'n cael ei gydlynu o amgylch anghenion pobl ar draws gwasanaethau, proffesiynau a sefydliadau.
Dysgu rhyngbroffesiynol	Dysgu lle mae pobl o wahanol broffesiynau yn dysgu gyda'i gilydd, oddi wrtho ac amdanynt.
Dadansoddeg dysgu	Defnyddio data am ddysgu i ddeall cynnydd, gwella cefnogaeth a gwella addysg.
Amgylcheddau dysgu	Y lleoedd, lleoliadau a diwylliannau lle mae dysgu yn digwydd.

Term	Diffiniad
Mentora	Perthynas gefnogol lle mae person profiadol yn helpu rhywun i ddysgu, datblygu a myfyrio.
Manylion tystysgrifau	Dyfarniadau dysgu byr, ffocws a sicrwydd ansawdd sy'n cydnabod sgiliau neu wybodaeth benodol a gall fod yn dwyn credyd neu eu cyfuno i gymwysterau mwy.
Dysgu modiwlaidd	Dysgu wedi'i drefnu'n unedau llai y gellir eu cymryd ar wahân neu eu cyfuno dros amser.
Aml-broffesiynol	Cynnwys pobl o wahanol broffesiynau yn dysgu neu'n gweithio gyda'i gilydd.
NEET	Yn cyfeirio at y rhai nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant
Gofal sy'n canolbwyntio ar y person	Gofal sy'n cael ei siapio o amgylch yr hyn sy'n bwysig i'r unigolyn.
Iechyd y boblogaeth	Canlyniadau iechyd poblogaeth gyfan a'r ffactorau sy'n dylanwadu arnynt.
Rheoli iechyd poblogaeth	Defnyddio data a mewnwelediad i ddeall anghenion poblogaeth a thargedu cymorth yn fwy effeithiol.

DRAFT

Term	Diffiniad
Preceptoriaeth	Cymorth strwythuredig i staff sydd newydd gymhwyso wrth iddynt symud i ymarfer proffesiynol.
Sicrhau ansawdd	Prosesau a ddefnyddir i benderfynu a yw addysg a hyfforddiant yn bodloni'r safonau gofynnol.
Gwella ansawdd	Dull systematig o wneud gwelliannau sy'n arwain at ganlyniadau gwell.
Cydnabod dysgu blaenorol	Proses ar gyfer cydnabod dysgu sy'n bodoli eisoes at ddibenion mynediad i raglen neu eithriad o ran ohoni.
Gofal o bell	Gofal a ddarperir pan nad yw'r person a'r gweithiwr proffesiynol yn yr un lle.
Llythrennedd ymchwil	Y gallu i ddeall, defnyddio a chymhwyso tystiolaeth ymchwil.
Gwneud penderfyniadau ar y cyd	Proses lle mae gweithwyr proffesiynol ac unigolion yn gwneud penderfyniadau gyda'i gilydd, yn seiliedig ar dystiolaeth a'r hyn sy'n bwysig i'r person.
Efelychiad	Dull dysgu sy'n ail-greu sefyllfaoedd go iawn fel y gall pobl ymarfer yn ddiogel cyn darparu gofal i gleifion.

Term	Diffiniad
Dysgu pentyrru	Dysgu sy'n cynnwys unedau llai a all adeiladu tuag at ddyfarniad neu gymhwyster mwy.
Goruchwyliaeth	Cymorth a goruchwylio sy'n helpu dysgwyr neu staff i ddatblygu'n ddiogel ac yn effeithiol.
Amrywiad diangen	Gwahaniaethau mewn mynediad, ansawdd neu ganlyniadau na ellir eu hegluro gan angen neu gyd-destun.
Gofal rhithwir	Gofal a ddarperir gan ddefnyddio dulliau digidol neu ar-lein, fel monitro fideo neu o bell.
Yr hyn sy'n bwysig i mi	Dull sy'n canolbwyntio ar y person sy'n canolbwyntio ar yr hyn sy'n bwysig i'r unigolyn.
Ehangu mynediad	Cael gwared ar rwystrau fel y gall mwy o bobl fynd i mewn ac elwa o addysg neu yrfaoedd.

DRAFT

Cyfeiriadau

Health and Care Professions Council (2025) *Standards of education and training*. Available at: Standards of education and training (Cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Medr (2025) *Cynllun Strategol 2025–2030*. Ar gael yn: Medr yn Cyhoeddi gweledigaeth Medr ar gyfer y sector addysg drydyddol ac ymchwil yng Nghymru (Cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Medr (2026) *Medr: y Comisiwn Addysg ac Ymchwil Trydyddol*. Ar gael yn: Medr (cyrchwyd: 24 Awst 2026).

NHS England (2026) *Medical Education and Training Review*. Available at: NHS England » Medical education and training review (Cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Perfformiad a Gwella GIG Cymru (2026) *Cynllun Diogelwch Cleifion Cenedlaethol GIG Cymru 2026–2031*. Ar gael yn: Cynllun Diogelwch Cleifion Cenedlaethol GIG Cymru 2026–2031 (cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Nursing and Midwifery Council (2026) *Reviewing nursing and midwifery practice learning*. Ar gael yn: Reviewing nursing and midwifery practice learning (Cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Iechyd Cyhoeddus Cymru (2023) *Ein Strategaeth Hirdymor 2023 i 2035*. Ar gael yn: Ein Strategaeth Hirdymor 2023 i 2035 (cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Iechyd Cyhoeddus Cymru (2026) *Cymunedol o'r Cychwyn.* Ar gael yn: Cymunedol o'r Cychwyn (cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Iechyd Cyhoeddus Cymru a Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru (2020) *Tri Gorwel: Pecyn cymorth i'ch helpu i feddwl a chynllunio ar gyfer y tymor hir*. Ar gael yn: Pecyn Cymorth Tri Gorwel – Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru (cyrchwyd: 24 Awst 2026)

Llywodraeth Cymru (2018) *Cymru iachach: cynllun hirdymor ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol*. Ar gael yn: Cymru iachach: cynllun hirdymor ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol (Cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Llywodraeth Cymru (2024) *Cynllun 2024 ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol*. Ar gael yn: Cynllun 2024 ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol (Cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Llywodraeth Cymru (2026a) *Cymraeg 2050: Cynllun gweithredu strategaeth y Gymraeg 2026 i 2027*. Ar gael yn: Cymraeg 2050: Cynllun gweithredu strategaeth y Gymraeg 2026 i 2027 (Cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Llywodraeth Cymru (2026b) *Mwy na geiriau:: Cynllun iaith Cymraeg mewn iechyd a gofal cymdeithasol*. Ar gael yn: Mwy na geiriau: Cynllun iaith Cymraeg mewn iechyd a gofal cymdeithasol (Cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Llywodraeth Cymru (2026c) *Adolygiad o addysg uwch yng Nghymru: cylch gorchwyl*. Ar gael yn: Datganiad Ysgrifenedig:

DRAFT

Diweddariad ar yr Adolygiad o Addysg Uwch ac Academi Seren (4 Awst 2026) | LLYW. CYMRU (Cyrchwyd: 24 Awst 2026).

Llywodraeth Cymru (2023) *Cyngor ar Dystiolaeth Wyddoniaeth (SEA): GIG mewn 10+ mlynedd. Archwiliad o effaith rhagamcanedig cyflyrau hirdymor a ffactorau risg yng Nghymru*. Ar gael yn: Cyngor Tystiolaeth Wyddoniaeth (SEA) (Cyrchwyd: 28 Awst 2026).

Llywodraeth Cymru (2026e) Rhaglen *Lywodraethu 2026–2030: Uchelgais newydd i Gymru*. Ar gael yn: Rhaglen Lywodraethu 2026 i 2030: Uchelgais newydd i Gymru (Cyrchwyd: 29 Medi 2026).

DRAFT